

Item, és stat stimat lo saquo e robo e destrucció fets per los dits rebelles en la casa que lo q' comanador major tenia en la vila de les Coves, mil doscentes sexanta lliures."

Per una altra part, respecte a les persones imputades i condemnades a penes en diners, anomenades composicions, -les més lleus, doncs n'hi va haver penes a mort, corporals, presó, confiscació de béns, etc.- juntament amb les dels pobles de la Salzedella, la Vilanova, Traiguera, Benicarló, Càlig, La Jana, Xert, Culla, Alcalà, Albocàsser i Sant Mateu, apareixen, a un primer llistat, tretze veïns de les Coves registrats a:

"Rebudes fetes per mi fratre bernalt despuig, mestre del orde e cavalleria de nra. Dona sancta Maria de montesa y del benaventurat cavaller sant Jordi, de les composicions que són estades fetes per mossén Luis Voltayna, administrador lochtinent general e comissari per mi elet pera fer aquelles, de les viles e lochs y particulars persones del dit maestrat de montesa, per rahó de la rebellió, germania e comosió popular suscitada en lo present regne de València, les quals són les següents:"

I aquests veïns, segons la quantitat de la composició, són:

- Farnesc Ferreres, llaurador, 300 sous.
- Francesc Solivella, 200 s.
- Miquel Eximeno, 190 s.
- Gabriel Valls, 160 s.
- Antoni Avinent, 140 s.
- Gisbert Vernia, mestre sastre, 120 s.
- Bartomeu Tarasco, 100 s.
- Jaume Ferre, hostaler, 100 s.
- Bartomeu Balaguer, 100 s.
- Antoni Boix, blanquer, 100 s.
- Antoni Boxadors, teixidor, 80 s.
- Miquel Antich, 60 s.
- Guillem Ferrer, 60 s.

Aquest llistat va estar formalitzat com a sentència de la Senyoria i lliurada per a la seua protocolització i públic coneixement al notari de Sant Mateu Nicolau Miquel en data de 3 de març de 1524. Poc abans del lliurament al notari, en 23 de novembre de 1523, l'administració senyorial repassava encara acuradíssimament els comptes, el qual document ens il·lustra un poc més sobre altres imputats i detalls d'allò succeït:

"Dubtes fahents per lo compte donat per lo Rmo. Mestre de Montesa de les Rebudes... de la composició feta per lo Rmo. Mre. De montesa al dit mossén Luis Voltayna donant-li poder pera compondre tots los ajermanats o culpables en lo crim de la germania..."

Item, en XII cartes, sots lo títol de les Coves, al marge de les Rdes. ibidem posades, és trobat trellat de una sentència donada per lo dit mossén Luis Voltayna, en dit nom, per la qual se mostra com los continguts en dita sentència foren condemnats en certes penes corporals en dita sentència contingudes, e així mateix en Joan Casanova

e Gabriel Valls juntament ab los sobre dits foren condemnats en pena de pagar les coses furtades en quatre doblaries, e com en lo present títol de les coves, ni en tot lo present compte no's troba rebuda alguna dels dits nomenats en dita sentència, ni dels dits Joan Casanova e Gabriel Valls de quantitat alguna exida de la pena de les quatre doblaries. Appar però queden fer rebudes de aquella per verificació de la qual. Appar axí mateix, queden especificar e nomenar lo valor de la roba furtada.

Ibidem, són posats en Rda. LXVIII s. II d'en Melchior Çaragoça en paga rata de aquells C s. per los quals fonch compostat per lo dit comisari per les causes e rahons en la dita Rda. contengudes, al marge de la qual és feta menció de la sentència donada per lo dit mossén Luis Voltayna, en lo dit nom, per la qual appar aquell condemnat al dit en Melchior Çaragoça en los dits C s. e als altres nomenats en dita sentència en les quantitats allí especificades. Appar deu ésser haguda rahó perquè deixà de rebre per entregue los dits C s.; e més, deu donar rahó de aquells C s. de la composició d'en Miquel Fortuny, dels quals ne fa menció blanca; en la mateixa carta e més avant deu ésser aguda rahó de la roba que fa menció la dita sentència que han restituit en Joan Soldevila, en Berthomeu Cherta, en Gabriel Ebri d'en Nicholau, en Jaume Insa, hermità, en Pere d'Armenara, en Pere d'Alcàntera, en Joan Navarro, en Joan Oliver, major, en Joan Ebri d'en Doto, en Anthoni Baldira, en Joan Monflorit, en Pere Ametla, en Cristòfol Corberan y en Gabriel Agramunt al dit mossén Lius Voltayna, comissari, com de aquella no s'en troba Rda. alguna en lo present compte; e més, appar deu ésser haguda raó y saber en poder de qui sta restituhida la roba que en Pere Ebri, hostaller, mestre Pere Balaguer, Joan Alcàntera, Pere Çaragoça, en Albiol, lo hermità, e mestre Bernat Ayoro, com en la dita sentència no faça menció a qui fonch restituhida; e més avant deu ésser haguda rahó dels béns con-

fiscats d'en Pere Mir, Justícia del dit loch, perquè la Regia cort ne puixa haver rahó."

Fins aquí les imputacions i penes personals. No havia acabat l'assumpte del tot. Encara restaven les càrregues col·lectives a suportar per tal de sufragar la guerra, primer al front de la Plana de Castelló i després per a la reducció de Xàtiva i Alzira:

"Dates e despeses fetes per les viles e lochs del Maestrat de Montesa als receptors del camp del real exercit de Sa Mg..."

Item, la vila de les Coves posa en data que donà e liurà al dit comanador major CCCCXV sous per los hòmens que havia de donar dita vila en socorro del real camp per la pagua de agost, segons appar ab albarà sotasignat de mà del dit Senyor Comanador major a XXIII de agost, any MDXXI, lo qual restitueix a la present data.

Item, la vila de les Coves posa en data que donà e paguà l' CIII s. ço és l' VIII s. per lo sou de XVI hòmens a la dita vila tocants, a LXXXVI s., per salaris de capità, oficial e ministres de aquell, segons appar ab àpoqua rebuda per Nicolau Miquel, notari de Sant Matheu, a XXVII del mes de octubre, any MDXXII, la qual restitueix a la present data."

En conclusió, allò que es dedueix ben a les clares amb les notícies que comptem és que el motiu de la Germania a les Coves va estar marcat per un fort sentiment antifeudal; que els avalots van estar breus i principalment consistiren en l'assalt a la casa del Comanador, produint-se en la fase radical de la revolta; que entre els avalotats hi va haver llauradors i gent d'oficis gremials -ben interessant hagués estat en cas d'haver tingut més dades personals-; i, darrerament, que el cos econòmic de les composicions i contribucions de guerra va significar un total de 3.333 sous, equivalent aproximadament a un terç de les rendes senyoriales anuals que cobrava el Comanador als veïns de la vila de les Coves.

